

Magyarország Alkotmánybírósága
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

a Debreceni Járásbíróság útján
hivatkozási ügyszám: **84.Pk.501.033/2020.**

DEBRECENI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 501033/20	
Érkezett: 2020 DEC 12	
Leróva ill: db.	
P. troda	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] alatti lakos, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban „Abtv.”) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Debreceni Járásbíróság **84.Pk.501.033/2020/5.sz.**, valamint a Debreceni Törvényszék ezt jóváhagyó **1.Pkf.21.102/2020/2.sz.** végleges végzésnek (a továbbiakban „Jogerős Végzés”) az alaptörvény-ellenességét. Kérem, hogy a Jogerős Végzést semmisítse meg, mivel az sérti alulírott panaszosnak az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdésében foglalt családi- és magánélethez, illetve kapcsolattartáshoz való jogát, továbbá a XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

1. Az indítványozói jogosultság

Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-án alapul, amely szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés a panaszos Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az ügyben további jogorvoslati lehetőség nem biztosított a panaszos számára.

A 2017. évi CXVIII. törvény 2. § g) pontja szerint a Jogerős Végzéssel szemben felülvizsgálatnak nincs helye, így nem áll rendelkezésemre további jogorvoslati lehetőség.

A Jogerős Végzést nyilvánvaló módon és érdemben befolyásolta a panaszban kifejtett alaptörvény-ellenesség.

2. Az érdemi panasz

2.1 A háttér, a tényállás

Az alapul fekvő polgári eljárásban a Debreceni Járásbíróság a 84.Pk.500.809/2020/10. számú Végzésével elutasította az apai kapcsolattartás végrehajtására vonatkozó kérelmemet. A másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék az 1.Pkf.21.101/2020/2. számú jogerős Végzésében érdemben jogerősen elutasította a fellebbezésemet: az érveimnek ugyan jelentős részben helyt adott, azonban az elsőfokú végzést - részben indokaitól eltérően - helybenhagyta.

A Jogerős Végzésben törvénysértő módon hozott a hatályos törvényi rendelkezésekkel szemben álló, contra legem döntést, figyelmen kívül hagyva ezzel az Alaptörvény R) Cikk (2) bekezdésének kógens rendelkezését, miszerint a törvények hazánkban mindenkire nézve - így a bíróságra nézve is! - kötelezők.

Következésképpen a Jogerős Végzés megsemmisítését kérem.

A Jogerős Végzés a 71/2020. (III. 27.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdés t) pontjának súlyosan, kirívóan téves jogi értelmezésén alapul, és sérti a Ptk. 4:178. § (1) bekezdését, valamint a Gyer. 27. § (6) bekezdését, továbbá az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdését.

A 2017. évi CXVIII. törvény 22/B. § szerint:

(4) A kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett neki felróható okból

- a) határidőben nem tesz eleget kapcsolattartási kötelezettségének,
- b) a határozatban megállapított határidő alatt nem pótolja az elmaradt kapcsolattartást,
- c) a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza vagy
- d) egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást.

A 2017. évi CXVIII. törvény 22/C. § szerint:

(2) Ha a bíróság megállapítja, hogy a kérelmezett megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat, elrendeli a végrehajtást. A bíróság a végrehajtást elrendelő végzésben a kérelmezettet felhívja, hogy

- a) a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget,
- b) a kapcsolattartásra jogosultnak fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartás pótlását a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül biztosítsa, és megjelöli a pótlás végső határidejét vagy
- c) ha a kapcsolattartásnak egyéb, a kapcsolattartásra jogosultnak fel nem róható akadálya volt, annak elhárulását követően biztosítsa a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást.

(3) A végrehajtást elrendelő végzésben figyelmeztetni kell a kérelmezettet a felhívás önhibából történő nemteljesítésének 22/D. § (2) bekezdése szerinti

(4) A bíróság erre irányuló kérelem esetén a 22/A. § (1) bekezdése szerinti végzésében kötelezi a kérelmezettet a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglalt megszegése folytán keletkezett igazolt költségek viselésére. A költségek viselésére kötelezés körében előterjesztett fellebbezésnek halasztó hatálya van.

- A kérelmezett köteles és jogosult minden első páratlan számozású hét végén a [REDACTED] [REDACTED] kettős utónevű gyermekkel [REDACTED] utazni és szombaton 10 órától 17 óráig és vasárnap 10 órától 14 óráig részben a kapcsolatot tartani a [REDACTED] utónevű gyermekkel a felperes jelenlétében, másrészt köteles ugyanezen időpontban felperes apa részére biztosítania kapcsolattartást a [REDACTED] [REDACTED] kettős utónevű gyermekkel.

A kapcsolattartás a felek együttes jelenlétében 2 hetente felváltva előbb [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] valósul meg a fentiekben rögzítettek szerint. A találkozás helyszíne a kapcsolattartás kezdetekor a felek által előzetesen megbeszélt helyen történik. Megbeszélés hiányában, vagy amennyiben arról felek megállapodni nem tudnak, akkor [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Amennyiben a kapcsolattartás a gyermeket gondozó szülőnél vagy gyermeknél felmerült ok miatt vagy pedig a külön élő szülő oldalán rajta kívül álló ok miatt marad el, az elmaradt kapcsolattartást a következő héten azonos időtartamban, de legkésőbb hat hónapon belül pótolni kötelesek a fentiekben leírtak szerint.

„A 40/2020. (III. 11.) Kormányrendelet 2020. március 11. napjától veszélyhelyzetet hirdetett Magyarország egész területére, majd a 71/2020. (III. 27.) Kormányrendelet 2020. március 28. napjától kijárási korlátozást vezetett be.

Utóbbi rendelet 4. § (1) bekezdésének t) pontja a lakóhely elhagyásának alapos indokaként sorolta fel a szülői jogok és kötelezettségek gyakorlását. A szülő számára ez lehetőséget biztosít a gyermek orvoshoz vitelére, elvitelére, megőrzésre harmadik személyhez, a vele való sétára, stb., és lehetőséget nyújt a kapcsolattartás gyakorlására is. Hangsúlyozza azonban a törvényszék, hogy a jogszabály lehetőséget és nem kötelezettséget biztosít."

A súlyosan téves jogértelmezés abban érhető tetten, hogy a hivatkozott rendeletet a másodfokú bíróság úgy értelmezi, hogy az nem teremti meg a kapcsolattartási végzésben foglaltak teljesítésének kötelezettségét, csupán lehetőséget ad arra.

A helyes értelmezés azonban egészen más: az, hogy **a rendelet nem írja felül a kapcsolattartási végzésben foglaltakat, azaz nem annullálja a vészhelyzet idejére sem a kapcsolattartáshoz való jogát a különélő szülőnek, sem a kapcsolattartás biztosításának kötelezettségét a gondozó szülőnek.**

A kormányrendelet ugyanis nem megengedő, hanem tiltó logika szerint működik: azt mondja meg, hogy melyek azok az előírások, amelyeket „felülír” a vészhelyzet idejére, és **amit nem ír felül, az továbbra is él.**

A gondozó szülő kapcsolattartás biztosítására vonatkozó kötelezettségét nem a rendelet, hanem a Ptk., és a Gyer. kógens rendelkezései mondják ki. A gondozó szülő ezen kötelezettsége ezekből a jogszabályokból – és *nem a rendeletből* – adódik. A rendelet hivatkozott pontja annyiban releváns, hogy egyértelműen rögzíti, miszerint **NEM VÁLTOZTAT** a vészhelyzet idején sem a Ptk. és a Gyer. szülői jogokra vonatkozó előírásain, azok tehát változatlanul kötelező erővel bírnak: az azokban foglalt jogok változatlanul gyakorolhatók, illetve az azokból fakadó kötelezettségeket továbbra is teljesíteni kell.

„Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 6-25. §-aiban foglalt jogok gyakorlására a 16. § (2) bekezdés a) pontja alapján a törvényes képviselő jogosult kiskorú esetében. Így a törvényes képviselő szülő joga és kötelezettsége, hogy a járványügyi rendelkezéseket betartsa és betartassa a gyermek vonatkozásában. E körbe sorolható például, hogy a veszélyhelyzet miatt bezárt iskola helyett a távoktatást hogyan felügyelje, a gyermek mikor és mivel mosson kezet, viseljen-e maszkot, vagy sem, kivel és hogyan érintkezhet, használja-e a tömegközlekedést vagy sem. Nem terjed ki ez a joga arra, hogy a kapcsolattartásra jogosult szülőnek utasításokat adjon, magatartási szabályokat határozzon meg. Mindössze abban bízhat, hogy a különélő szülő adott esetben nemcsak megígéri, de be is tartja a törvényes képviselő által megkívánt magatartást. Erre vonatkozóan ellenőrzési joga nincs. A szülői felelősség általánosan elvárható mércéje a gyermek érdekében a lehető legnagyobb fokú gondosság tanúsítása. Ha a törvényes képviselő általa látja biztosítva a gyermek biztonságát, hogy a kapcsolattartás egyéb módozatait (telefon, skype, videóhívás) biztosítja a különélő szülő részére, úgy ez vonatkozásában nem tekinthető felróható magatartásnak.”

Ez az érvelés súlyosan téves és önmagának is ellentmond: elismeri, hogy a gondozó szülőnek a különélő szülőben bíznia kell – *hogy az éppúgy betartja az előírásokat, mint ő maga* -, majd ennek ellenére mégis azzal érvel, hogy a gondozó szülőnek nem róható fel, ha nem bízik a különélő szülőben és ezért

önkéntesen, törvényi felhatalmazás nélkül redukálja a kapcsolattartást. A szülői felelősség általános mércéje ugyanis nem a másik szülővel szembeni bizalmatlanság, hanem a másik szülővel való együttműködés, ami épphogy a kölcsönös bizalmon kell, hogy alapuljon. A Gyer. 27. § (6) bekezdése szerint az elvitellel való kapcsolattartás nem tagadható meg a jogosulttól neki felróható, vagy a gyermeket veszélyeztető magatartás hiányában. Erre tekintettel nem lehet a személyes kapcsolatot személytelen „digitális távkapcsolattá” változtatni.

Továbbá a jogerős végzés megfelel a tényeknek: a kérelmezett csupán „felajánlotta”, de azután ténylegesen **esze ágában nem volt biztosítani** a „digitális kapcsolattartás” bármely módozatát!

„Tény, hogy a jogalkotó alapvetően biztosítja a járványügyi helyzetben a kapcsolattartás megvalósulását, tehát az önmagában nem képezhetne akadályt a kérelmező és a [REDACTED] utónevű gyermeke közötti kapcsolattartásnak. A kérelmezett által csatolt ambuláns lapok, illetve zárójelentés ugyanakkor a [REDACTED] utónevű gyermek olyan légúti megbetegedéseit igazolják, amelyek folytán a Covid-19 vírus fokozottabb veszélyt jelent a nevezett gyermekre. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a fokozott veszélyeztetettség többlet tényállási elemként értékelhető, amely méltányolható körülményt teremt a kérelmezett oldalán. E körülmény folytán nem volt felróható a kérelmezett részére a kapcsolattartás akadályozása.”

A másodfokú bíróság ebben az esetben szakértelem hiányában foglalt állást szakkérdésről, ráadásul vastagon szembe menve köztudomásúnak tekinthető tényekkel:

Egyrészt a kérelmezett a nála lakó gyermek kruppos betegségére először a védekezésében hivatkozott. Soha ezt megelőzően nem hivatkozott ilyen betegsége se nálam, se másoknál. Másrészt ezt – *mint kifejezett betegséget* – egyáltalán nem rögzíti kifejezett orvosi tényként a kérelmezett által becsatolt anyag. Másrészt azt, hogy a krupp a koronavírus vonatkozásában fokozott veszélyt jelentene, semmi nem támasztja alá, ez az emberi fantázia, illetve képzelet szüleménye, aminek semmilyen tudományos alapja nincsen: meg lehet tekinteni a hazai adatbázisban a koronavírussal összefüggésben elhalálozottak párhuzamos betegségeit, és azt fogjuk látni belőle, hogy egyetlen egy sincs köztük, aki kruppos betegségben szenvedett volna. Azaz hazánkban egyetlen egy olyan beteget sem találtak eddig, akinek az esetében a koronavírus kruppos betegséget „erősített volna fel.” Ezt meghaladóan az viszont köztudomású tény, hogy a koronavírus gyakorlatilag semmilyen reális veszélyt nem jelent az ilyen korú gyermekek számára: az egész világon mindmáig egyetlen egy gyermek halt meg, akinél diagnosztizáltak a koronavírust, de az sem a vírustól és még csak nem is azzal összefüggésbe hozható okból halt meg.

„A kérelmezett a kapcsolattartás pótlásától nem zárkózott el, ahhoz azonban a felek együttműködése szükséges.”

Ez az érvelés a kapcsolattartási szabályok felületes vizsgálatán és a járványügyi helyzet realitásainak fel nem mérésén alapul:

A jogalkotó kógens rendelkezése szerint az elmaradt kapcsolattartást **fél éven belül** pótolni kell, ezen pedig a kormányrendelet nem változtatott a pandémia idejére sem. Ehhez képest már most jóval túl vagyunk a fél éven, és jelenleg nincs, aki meg tudná mondani, hogy a járvány meddig fog tartani. *(De az már most is biztos, hogy legalább még egy évvel mindenképpen számolni kell.)* Egy

bizonytalan ideig elhúzódó járvány esetében nyilvánvalóan nem lehet megengedni azt, hogy egy gyermeket kalickába dugjanak esetleg évekre, elzárják a számára legfontosabb személyek egyiktől: az apjától, miközben éppen az ilyen helyzetekben van a gyermeknek a legnagyobb szüksége mindkét szülőjére!

A kapcsolattartási végzést hozó bíróság 32.P.101.771/2019/52.sz. végzése 7. oldalának utolsó bekezdésében maga is rámutatott - miután tapasztalta, hogy a kérelmezett miként próbálja értelmezni a vészhelyzet szabályait -, hogy:

„A kapcsolattartást a gondozó szülő nem mondhatja le általában a vészhelyhelyzetre, és a kijárási korlátozásra hivatkozva, különösen nem akkor, ha a másik fél a veszély minimalizálására minden tőle telhető eszközt felajánl (pl. autóval szállítja, elkülönült szállást biztosít, szabadban eltöltött idővel).”

Ilyen helyzetben nem a kapcsolattartás megtagadása, hanem a megfelelő feltételekkel történő biztosítása az, ami elvárható (lett volna) a gondozó szülőtől.

A kérelmezett tehát akkor járt volna el úgy, ahogy az tőle az adott helyzetben elvárható, ha 2020. március 24-én nem megtagadja a hétfői kapcsolattartást, hanem egyeztetést kezdeményez a megfelelő, biztonságos megoldásról. *(Ilyesmi azonban a részéről nem csupán ekkor nem történt, de – állításával szemben – a későbbiekben sem! Sőt! Épphogy elzárkózott minden erre irányuló törekvésem elől.)*

A másodfok azt sem vette figyelembe, hogy a szóban forgó hétfőjére a kérelmezett a kapcsolattartást le sem mondta.

Külön felróható magatartásnak minősül, hogy kérelmezett a kapcsolattartást nem mondta le, elvárta, hogy [REDACTED] kimenjek, az onnan felé indított hívásaimat szándékosan nem fogadta, így azt is elvárta, hogy órákat töltsünk el ott őket várva. Nem hívott vissza egy alkalommal sem, így bizonytalanságban tartott, hogy csak késnek, vagy egyáltalán nem is jönnek.

A másodfokú bíróság kiemeli a Kérelmezett 2020. április 24-én 20:23-kor küldött levelet, melyben a kérelmező rögzíti, hogy nem utazik vonattal a járványhelyzet fennálltaig [REDACTED] és emiatt feleslegesen várta a kérelmező 2 órát a [REDACTED].

Egyrészt kérelmező hivatkozott levele nem minősül lemondásnak, csak tényközlésnek, hogy vonattal nem utazik. A 2020. április előtti [REDACTED] i kapcsolattartások alkalmával is többször előfordult, hogy kérelmezett autóval érkezett [REDACTED] és erre most is volt lehetősége. Másrészt a kapcsolattartást hozó Bíróság a csatolt /8-as számú végzésében kifejezetten kiemeli a

kapcsolattartás lemondására vonatkozó törvényeket: *“A felek kötelesek a kapcsolattartást akadályozó körülményről a kezdő időpontot megelőzően legalább negyvennyolc órával korábban késedelem nélkül, hitelt érdemlő módon tájékoztatni egymást.”* A hivatkozott levél semmit nem tartalmaz a kapcsolattartás lemondásáról, és a kapcsolattartás kezdete előtt kevesebb, mint 14 órával íródott.

2.2 Az Alaptörvény, az alkotmánybíróági gyakorlat

Az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

Az Alkotmánybíróság több ízben is kifejtette, hogy **az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet.** (13/2014. (IV. 18.) AB határozat, stb.)

A Romai Egyezmény 8. Cikke szerint mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák. Az EJEB kialakult gyakorlatában ez a jog magába foglalja a különélő szülőnek a gyermekével való kapcsolattartáshoz fűződő jogát is. (29435/05 – Németh Zoltán kontra Magyarország)

3. A tisztességes eljárás követelménye:

Az Alaptörvény XXVIII. Cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

A 6/1989. (III.11.) AB határozat szerint a „tisztességes eljárás” (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy lehet az egész eljárás összességében tisztességes, **ahogy az összes részletszabály betartása dacára is lehet az eljárás összességében vizsgálva méltánytalan, vagy igazságtalan, vagy nem tisztességes.** A tisztességes eljáráshoz való jog lényegében azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a felek jogainak érvényesítése olyan eljárásban történjen, amely biztosítékot jelent a törvényes, elfogulatlan és ésszerű időn belüli döntésre.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy ebben a kérdésben is irányadónak tekinti az elfogadott nemzetközi normákat, és egyfajta minimum elvárásnak tekinti az Egyezmény 6. Cikkében foglaltak maradéktalan teljesülését, illetve tiszteletben tartását.

Ugyancsak a tisztességes eljárás minimum mércéjét képezi **az alapvető eljárási**

szabályok és eljárási alapelvek betartása az eljárás során.

A Jogerős Végzés kifejezetten ellentétes a Ptk. 4:178. § (1) bekezdésének kógens rendelkezésével, valamint a Gyer. 27. § (6) bekezdésének ugyancsak kógens rendelkezésével, továbbá a 71/2020. (III. 27.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdés t) pontjának súlyosan, kirívóan téves, az Alaptörvény 28. Cikkében foglalt alapelvvel ellentétes jogi értelmezését adja.

Súlyosan sérült tehát a tisztességes eljáráshoz való alapjogom az által is, hogy az eljárásban figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény R) Cikkének (2) bekezdését és a hatályos törvényi szabályozással ellentétes döntést hoztak.

Itt tehát **a tisztességes eljárás garanciális elemeit képező alapvető eljárás szabályok halmazott, és igen súlyos sérelméről kell beszélnünk.**

Budapest, 2020. november 26.

Tisztelettel;

